รายงานผลการพิจารณาเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เรื่อง การอนุวัติกฎหมายไทยตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และเพื่อเตรียมรองรับการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ รวมทั้งอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย

๑. เรื่องเดิม

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหนังสือที่ สม ๐๐๐๔/๒๒๑๐ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ เสนอรายงานผลการพิจารณาเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เรื่อง การอนุวัติกฎหมายไทยตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และเพื่อเตรียมรองรับการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ รวมทั้งอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๒. การตอบกลับจากคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๑๓๘๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แจ้งว่าหน่วยงานต่างๆ ประกอบด้วย กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานศาลยุติธรรม ได้เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาแล้ว และรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม พิจารณาร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำเป็นรายงานผลการพิจารณาในภาพรวมเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วัน สรุปความเห็นของแต่ละหน่วยงานได้ ดังนี้

๑. กระทรวงกลาโหม ชี้แจงว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง ทหารจะใช้ต่อเมื่อสถานการณ์รุนแรงมากจนเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่รัฐอื่นใดไม่สามารถระงับเหตุได้ ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอดแทรกเรื่องสิทธิมนุษยชนในการฝึกอบรมนั้น กระทรวงฯ ได้บรรยายเรื่องนี้ในหลักสูตรทางทหาร และเป็นหัวข้อวิชาในการอบรมผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่แล้ว

๒. กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม เห็นด้วยในหลักการของรายงานผลการพิจารณาเพื่อเสนอแนะนโยบายฯของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓. หน่วยงานบางแห่งข้างต้นได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมต่อข้อเสนอแนะในเรื่องนี้ ดังนี้

๓.๑ กระทรวงยุติธรรม ได้อธิบายผลการดำเนินการที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนี้

๓.๑.๑ ได้ยกร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ พ.ศ. .... และได้ดำเนินการผลักดันให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ โดยได้ศึกษาความพร้อมของประเทศไทยร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดประชุมรับฟังความเห็น แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาในเรื่องนี้ เป็นต้น

๓.๑.๒ ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมวิทยากรและหลักสูตรเผยแพร่หลักการของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ได้เผยแพร่ความรู้เรื่องพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาฯ และได้หารืออย่างไม่เป็นทางการกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกลไกป้องกันการทรมานระดับชาติ

๓.๑.๓ อยู่ระหว่างทบทวนพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน พ.ศ. ๒๕๕๖ และพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔

๓.๒ สำนักงานอัยการสูงสุดให้ความเห็นต่อข้อเสนอแนะฯที่ให้พนักงานอัยการมีบทบาทหลักในการสอบสวนความผิดเกี่ยวกับการทรมานหรือการบังคับให้บุคคลสูญหายว่าเห็นว่าเหมาะสมและสำนักงานฯ มีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ทันที

๓.๓ สำนักงานศาลยุติธรรม ชี้แจงว่ามีความเห็นสอดคล้องกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในที่มีอยู่แล้ว ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔